

Paraisten kaupungin periaatteet koronaviruksesta johtuvan työstä poissaolon vaikutuksesta palkanmaksuun

195/01.00.00.03/2021

Kaupunginhallitus 01.03.2021 § 46

**Valmistelija
Esittelijä**

Henkilöstöpäällikkö Peter Lindroos, puh. 044 358 5832
Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Koronapandemia on vaikuttanut työpaikkojen arkeen monin tavoin. Varotoimenpiteitä koskevia ohjeita päivitetään säännöllisesti, monet henkilöstöstä ovat siirtyneet säännölliseen etätööhön. Henkilöstöpalvelut tukee esimiehiä tulkitsemalla työsopimuslainsäädäntöä ja työ- ja virkaehtosopimuksia kysymyksissä, jotka koskevat oikeutta palkkaan, päivärahaan tai muihin etuuksiin työstä poissaolon yhteydessä. Osa kysymyksistä on ollut sellaisia, että niihin on yksiselitteiset vastaukset. Työnantajan on tehtävä päätös määrätyistä tulkinnoista, kuten siitä, maksetaanko työpaikalla altistuneelle ja sen takia karanteeniin määrätulle henkilöstölle palkkaa.

Kevättalvesta 2020 monet kysymykset koskivat palkkaoikeutta silloin, jos työntekijän työpaikka (esimerkiksi koulu tai päiväkotia) suljetaan viranomaisen päätöksellä ja työntekijä on estynyt tekemästä työtään. Työsopimuslain 2 luvun 12 §:n mukaan työntekijällä on oikeus saada palkkansa enintään 14 päivältä, jos työntekijä on estynyt tekemästä työtään hänestä tai työnantajasta riippumattoman syyn vuoksi. Tämän jälkeen poissaolo on palkatonta. Paraisten kaupunki päätti useimpien muiden kuntatyönantajien tavoin olla lopettamatta palkanmaksua keväällä 2020 ja sen sijaan sopia työnjohto-oikeuden nojalla etätöystä tai muista korvaavista työtehtävistä. Jos uudet työpaikkojen sulkemiset viranomaisen päätöksestä tulevat ajankohtaiseksi, kysymystä palkkaoikeudesta käsitellään uudelleen tapauskohtaisesti.

KT Kuntatyönantajat on kuntia ja kuntayhtymiä valtakunnallisissa työmarkkinaneuvotteluissa ja kolmikantayhteistyössä edustava työmarkkinakeskusjärjestö. Järjestö on ohjeistaessaan ja tukiessaan kuntia työlainsäädännön ja työ- ja virkaehtosopimusten soveltamista koskevissa kysymyksissä painottanut, että se ei keskusjärjestönä voi tehdä päätöksiä yksittäisissä tulkintakysymyksissä. Järjestö korostaa sen tärkeyttä, että kunnissa koronapandemian aikana tehtävät päätökset ovat selkeitä ja johdonmukaisia.

Mitä tulee palkkaoikeuteen tietyissä konkreettisissa tilanteissa, lainsäädännössä tai työ- ja virkaehtosopimuksissa on siitä selvät ohjeet; muissa tapauksissa työnantaja voi tehdä päätökset harkintansa mukaan. Tällaisissa tapauksissa on tärkeää noudattaa johdonmukaista työnantajapolitiikkaa ja pystyä perustelemaan päätöksensä.

Kun Paraisten kaupunkiin virkasuhteessa olevat, tartuntataudeista vastaavat lääkärit päättivät ensimmäisistä tartuntatautilain 60 §:n mukaisista

karanteeneista, karanteeniin asetetun henkilöstön palkanmaksua ei lopetettu, vaikka työnantajalla ei työ- ja virkaehtosopimusten mukaan ole velvollisuutta palkanmaksuun. Sen sijaan, että henkilöstö itse olisi hakenut tartuntatautilain 82 §:n mukaista tartuntatautipäivärahaa ansionmenetyksen korvaamiseksi, Paraisten kaupunki on maksanut henkilöstön palkan ja hakenut työnantajan päivärahaa. Jos henkilö pystyy karanteenin aikana työskentelemään etänä, työnantajalla ei ole oikeutta päivärahaan. Tästä menettelystä ei tehty muodollista päätöstä; johto oletti, että karanteenitapaukset koskisivat lähinnä altistumista työaikana ja että pandemia jäisi lyhytaikaiseksi. Keväällä vallinneessa tilanteessa tätä menettelyä pidettiin sen vuoksi kohtuullisena.

Kun viranomaiset alkoivat tiukentaa suosituksia ulkomaanmatkojen välttämisestä tiettyihin maihin, myös Paraisten kaupunki päivitti ohjeitaan 14 päivän omaehtoisesta karanteenista sekä periaatteita mahdollisuudesta lyhentää omaehtoista karanteenia negatiivisilla testituloksilla. Ellei etätönn tekeminen ole mahdollista, henkilöstön on anottava palkatonta työ- tai virkavapaata omaehtoisen karanteenin ajaksi. Myös muihin maihin suuntautuvat matkat (säännöllisesti päivitettävien ohjeiden mukaisesti) voivat johtaa tartuntatautilain mukaiseen karanteeniin asettamiseen. Ellei etätönn tekeminen tällöin ole mahdollista, Paraisten kaupungin päivitettyjen ohjeiden mukaan henkilön on anottava palkatonta vapaata ja haettava Kelalta tartuntatautipäivärahaa ansionmenetyksen korvaamiseksi.

Ohjeet, jotka koskevat oikeutta palkkaan karanteenin tai omaehtoisen karanteenin aikana, koetaan nyt epäselviksi, koska henkilöstöä kohdellaan eri tavalla karanteenin syystä riippuen. Viranomaisten suositusten noudattamista vapaa-aikana tehtyjen matkojen osalta pidetään nyt itsestäänselvyytenä, turvattomiin kohteisiin ei järjestetä työmatkoja niin kauan kuin pandemia jatkuu. Kaikkia altistumisesta johtuvia karanteenipäätöksiä pitäisi käsitellä johdonmukaisesti. Tulkinnat palkkaoikeudesta sairastumisen tai sairaan lapsen hoidon yhteydessä tai muissa erityistilanteissa on kuvattu yksiselitteisesti työ- ja virkaehtosopimuksissa.

Työ- ja virkaehtosopimuksen mukaan työntekijällä/viranhaltijalla on oikeus sairausloma-ajan palkkaan sairaudesta, vammasta tai tapaturmasta johtuvan työkyvyttömyyden yhteydessä. Työkyvyttömyys on osoitettava esittämällä hyväksyttävä lääkärintodistus tai muulla luotettavalla tavalla. Aikaisemman päätöksen mukaisesti työnantajan edustaja voi hyväksyä oikeuden sairausloma-ajan palkkaan lyhyen, alle kolmen kalenteripäivän poissaolon yhteydessä ns. omalla ilmoituksella ilman lääkärintodistuksen esittämistä. Aikaisemman käytännön mukaisesti ns. oma ilmoitus voidaan hyväksyä pidemmäksi ajaksi, jos siihen on hyväksyttävä syy, esimerkiksi influenssa-aikana seitsemäksi päiväksi, jotta terveydenhuollon resurssit eivät kuormittuisi tarpeettomasti. Tätä seitsemän päivän sääntöä sovelletaan nyt koronapandemian vuoksi.

Oikeus palkkaan sairaan lapsen hoitamiseksi kotona määritellään virka- ja työehtosopimuksessa. KVTES:n V luvun 9 §:n mukaan viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus saada enintään neljä päivää tilapäistä hoitovapaata lapsen hoidon järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi, jos lapsi, joka ei ole täyttänyt 12 vuotta, sairastuu äkillisesti. Tilapäisen hoitovapaan ajalta maksetaan varsinainen palkka

enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä lapsen sairastumisesta lukien työ- ja virkaehtosopimuksessa mainittujen kriteereiden mukaisesti.

Viranhaltijan/työntekijän, jonka on jätävä kotiin epäillyn koronavirukselle altistumisen johdosta karanteeniin asetetun lapsen kanssa, on anottava palkatonta vapaata pakottavien perhesyiden vuoksi. Alle 16-vuotiaan lapsen huoltajalla on oikeus hakea Kelalta tartuntatautipäivärahaa, jos lapsi on asetettu karanteeniin eikä huoltaja tämän vuoksi voi tehdä työtään. Etätyöstä palkka maksetaan normaalisti. Lapsen sairastuessa noudatetaan periaatetta oikeudesta saada tilapäistä hoitovapaata.

Vaihtoehtona palkattomalle vapaalle viranhaltija/työntekijä voi sopia myös mahdollisuudesta vuosiloman tai muun vapaan pitämiseen.

Liite

5 Henkilöstötiedote oikeudesta palkkaan karanteenin ym. aikana

Ehdotus

Paraisten kaupunki ei 1.4.2021 lukien enää maksa karanteeniin asetetulle henkilöstölle palkkaa, poissaolo on palkatonta. Viranhaltija/työntekijä hakee itse tartuntatautipäivärahaa ansionmenetyksen korvaamiseksi. Jos viranhaltija/työntekijä pystyy työskentelemään etänä, palkka maksetaan normaalisti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto

Johtoryhmä, palkanlaskijat
